

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Aquesta transcripció està pendent de verificació i correcció. Pot contenir, doncs, errades de fidelitat i incorreccions lingüístiques i no es pot considerar com una publicació oficial

Fitxer 1

La presidenta

Saludar en primer lloc el president Pujol, el president Rigol, el president Benach, les diferents autoritats i la societat civil aquí representada.

Proposta

del Govern sobre el pacte fiscal (tram. 259-00003/09)

El primer i únic punt de l'ordre del dia és debat i votació de la proposta del Govern sobre el pacte fiscal. D'acord amb els articles 148 i 149 del Reglament, i de conformitat amb allò establert per la junta de portaveus el passat 17 de juliol, aquest debat es regirà segons la seqüència acordada per l'esmentada junta de portaveus. En primer lloc té la paraula el molt honorable senyor Artur Mas, president de la Generalitat de Catalunya.

El president de la Generalitat (Artur Mas i Gavarró)

Molt honorable presidenta del Parlament de Catalunya, membres del Govern, senyores i senyors diputats, president Pujol, president Rigol, president Benach, autoritats, representants de les diferents institucions locals catalanes, representants de la societat civil, de les organitzacions econòmiques i socials i culturals del nostre país, senyores i senyors. Abordem avui un projecte que podríem dir central d'aquesta legislatura, i a més a més de ser un projecte central, és també un projecte vital per a la Catalunya d'avui i per a la Catalunya del demà. Vull subratllar l'enorme transcendència política i la profunda càrrega històrica que té aquest debat d'avui. Suposo que tothom n'és conscient; val la pena de tota manera que jo ho subratlli com a president del país, perquè em sembla que aquest no és un debat menor, és un debat que té aquesta càrrega històrica i que té aquesta transcendència política, i estic convençut que el temps a més a més així ho demostrarà. Quan hagi passat un temps, seran uns mesos o seran uns anys, es recordarà que un dia 25 de juliol hi va haver un debat sencer, a fons, en el Parlament de Catalunya de cara al que ha de ser aquest projecte o aquesta proposta de pacte fiscal. Del que avui passi en aquest Parlament, a més a més, i en els propers mesos a Madrid, se'n derivaran conseqüències de gran calat.

Conseqüències de gran calat dins de la pròpia Catalunya, i conseqüències de gran calat en la relació entre Catalunya i el conjunt de l'Estat espanyol.

M'agradaria també fer esment i subratllar que el pacte fiscal no és un caprici. Dic això perquè a vegades es presenta d'aquesta manera: com un caprici, com una maniobra partidista –que tampoc ho és–, o simplement com una jugada, un moviment d'oportunisme polític –que tampoc ho és–.

Tampoc és –i deixin-m'ho dir d'aquesta manera–, ni un acte de queixa ni un acte de lamentació. És una necessitat amb majúscules que en aquest moment té el nostre país, una necessitat amb majúscules que té la Catalunya d'avui, que és ni més ni menys que la Catalunya dels set milions i mig de persones que conformen el nostre país. I per tant, en aquest sentit, és també una solució per sortir reforçats de la crisi i fins i tot, deixin-m'ho dir d'aquesta manera encara que pugui sorprendre, també pot arribar a ser una oportunitat per al conjunt de l'Estat si a Madrid es veuen les coses d'una manera una mica diferent, amb una òptica una mica diferent de la tradicional. Però en qualsevol cas, insisteixo, és una solució per sortir reforçats d'aquesta situació complicada en la qual es troba el nostre país; no només el nostre país, però també Catalunya.

Recordin que aquest no és un tema que apareix perquè sí, no és un tema que el Govern o que el president es treu de la màniga perquè en aquest moment estan passant altres coses i es diu: «Ara aprofitarem per parlar del pacte fiscal.» No es tracta d'això. Jo vull recordar que en aquest mateix saló, en aquest mateix saló de Plens, fa un any i mig enrere, aproximadament, hi va haver un debat d'investidura, i vostès recordaran que en aquell debat d'investidura un, no dic l'únic, però un dels eixos fonamentals, un dels vectors essencials d'aquell debat d'investidura va ser precisament la proposta o el projecte de pacte fiscal. Després d'aquell debat d'investidura va venir l'elaboració lògicament del programa de Govern, i en el programa de Govern, com no podia ser d'altra manera, el projecte de pacte fiscal es va convertir en un projecte, podríem dir, estrella. Però no perquè sigui un projecte estrella del Govern; ha de ser, insisteixo, un projecte de gran envergadura del país en el seu conjunt. Avui el Govern presenta una proposta, que vostès coneixen, que ha estat a més a més parlada amb tots els grups d'aquest Parlament, però de fet avui estem convocats perquè aquesta proposta inicial, o aquells programes electorals, o aquell debat d'investidura, o aquell programa

estricte de Govern es converteixin en una proposta de país també en majúscules. Avui es tracta d'això.

També hi ha un altre precedent, que és la comissió d'estudi d'un nou model de finançament basat en el concert econòmic, que va ser operativa en el Parlament i que va arribar a una sèrie de propostes i de conclusions el passat mes d'octubre, el passat mes d'octubre de l'any 2011.

Situem-nos per tant, si m'ho permeten, en el context actual. Avui les coses es presenten d'una manera determinada, avui i els darrers dies, i probablement en els propers dies també serà així. I posats en aquest context actual, hi podria haver gent que digués –gent de dintre, alguns, espero que els menys, i gent de fora de Catalunya–, que diguessin: «I amb aquesta que està caient, què hi fan aquesta gent en el Parlament debatent del pacte fiscal?» «Això és ara el que toca?», es pregunten alguns –pocs– a dintre i uns quants segurament a fora d'aquí. Doncs precisament el pacte fiscal és la resposta a gairebé totes, no dic a totes, però a gairebé totes les necessitats, les inquietuds i els reptes del moment. I això ho hem de dir amb tota claredat. El pacte fiscal no és una espècie de cosa que va a banda dels problemes que té el país en aquest moment, que són grans. El pacte fiscal s'insereix en la medul·la del que són els problemes bàsics i les necessitats bàsiques, i les inquietuds bàsiques i els reptes més punyents d'aquest moment. Faré una breu referència a això.

¿Té a veure el pacte fiscal, que vol dir capacitat de decisió en matèria fiscal i disponibilitat de recursos, de diners, té a veure amb la reactivació econòmica o no? Té a veure amb la creació d'ocupació i llocs de treball, amb la generació de feina, o no? Té a veure amb les polítiques que conformen la columna vertebral de l'estat del benestar? Quan tantes vegades es demana amb raó a veure com podem afectar el menys possible aquest sector o aquell altre, a veure com podem reforçar les polítiques socials de cara a la gent més vulnerable, a veure com podem doncs atendre millor totes les nostres necessitats educatives, a veure com podem també, d'una forma o d'una altra, doncs poder prestar un millor servei en l'àmbit de la salut. Quan parlem de tot això, ¿no estem parlant del pacte fiscal? Perquè tot això es deu fer amb diners, tot això es deu fer amb recursos, i amb capacitat pròpia de prendre decisions. Per tant, tot això va íntimament lligat precisament amb les grans inquietuds del moment, i amb la modernització i internacionalització del país, en un

moment que Catalunya apareix, dintre del context de l'Estat i en el sud d'Europa, com l'economia amb més capacitat de projectar-se precisament cap a l'exterior amb èxit. Té a veure amb l'equilibri territorial, i té a veure, deixin-m'ho dir també, amb el control dels dèficits i amb la moderació dels endeutaments. I té a veure amb l'evolució del model productiu, que requereix també recursos i capacitat de decisió pròpia perquè es pugui anar implementant. I té molt a veure amb la cohesió i amb l'ascensor social, i no cal dir que també té molt a veure amb el que és l'enfortiment de la base cultural del nostre país. Té a veure amb tot això, i aquests no són els grans reptes que tenim? Doncs escolteu, tot això, tots aquests requeriments, totes aquestes grans inquietuds tenen molt millor solució amb el projecte de pacte fiscal. El pacte fiscal no és una cosa que queda absolutament al marge de les preocupacions sinó que és un element central per sortir reforçats de les dificultats actuals, i no cal dir –deixin-m'ho dir també– que és un aspecte central per poder reforçar l'autogovern de Catalunya i per tant allò que se'ns reclama per part de tanta gent dintre del propi país i que és necessari, que és major capacitat de decisió pròpia a dintre de les pròpies institucions catalanes.

Els darrers anys s'ha posat molt l'accent en el cansament, en la fatiga, en allò que se'n va dir la desafecció, fins i tot, disculpin l'expressió però es va utilitzar molt col·loquialment «en l'emprenyament» entre..., en la relació entre Catalunya i la resta de l'Estat espanyol. I no dic que no hi hagués motius, o que no hi hagi motius, perquè hi hagi aquest cansament, aquesta fatiga, aquesta desafecció o fins i tot aquesta sensació d'empipament. Hi ha motius. Però jo avui em proposo o posar l'accent en aquest sentit. Els he dit abans que crec que és fonamental en la Catalunya d'avui i en la que s'albira en aquests propers temps no instal·lar-nos simplement en la queixa o en la lamentació per raons que hi pugui haver per aquesta queixa i per

Fitxer 2

...de lamentació. Crec que precisament hem de canviar en aquest sentit, una mica, l'actitud general del país i, enlloc de limitar-nos a descriure un estat d'opinió, per alta banda real, fóra bo que ens dediquéssim tots plegats a conformar i a orientar la voluntat d'un poble sencer, d'aquell poble que els parlava, dels set milions i mig de persones del poble català que demana respostes, solucions i sobretot actuacions

en forma d'aspiració col·lectiva, de projecte col·lectiu i d'horitzó comú. I crec que avui ens hauríem de proposar, si pot ser tots plegats, almenys ens ho proposem nosaltres des del Govern, ens hauríem de proposar de parlar en aquests termes: projecte comú, horitzó comú, motius per a l'aspiració col·lectiva.

Avui tenim, deixin-m'ho dir també, crec, una oportunitat d'or en aquest sentit, en aquest sentit de plegar esforços. Les darreres setmanes, vostès saben que hi ha hagut multitud de converses, hi ha hagut dues cimeres entre el Govern i els representants dels grups parlamentaris, en el darrer mes, mes i mig, hi ha hagut moltes converses de tot tipus. Avui tenim una oportunitat d'or per forjar un consens significatiu i que incorpori un missatge potent en la societat catalana i més enllà de la societat catalana.

Precisament aquests dies s'estan fent actes de celebració del que va ser una operació de gran èxit col·lectiu, que van ser els Jocs Olímpics de Barcelona, una operació de ciutat, però també una operació de país, una gran operació de ciutat i una gran operació de país. Encara avui –encara avui– es veuen tangiblement els resultats d'aquella obra, fruit d'un esforç col·lectiu i fruit d'una determinada actitud, que evidentment va tenir les seves disfuncions, com tot projecte important a la vida, però que finalment a la base hi havia aquest consens, hi havia aquesta voluntat de fer pinya, hi havia les ganes de deixar petge i de deixar empremta.

Doncs, bé, avui, vint anys després, el nostre país Catalunya encara necessita més, amb més intensitat aquell mateix esperit. Aquell esperit de consens amb positiu, aquell esperit de fer pinya, aquell esperit d'anar de bracet, més enllà de les disfuncions que segur que hi haurà també en aquest debat, però més enllà d'això, que el que quedi i que el que es voti sigui quelcom que doni un missatge clar de portes endintre, que faci que el poble de Catalunya se senti orgullós del Parlament que el representa, i que també sigui un missatge potent de portes enfora, perquè es vegi que el poble de Catalunya, a través del seu Parlament, està unit en aquells temes que són els grans temes de país. I crec que el projecte de pacte fiscal és un d'aquests grans temes de país, com ho són d'altres a on també, deixin-m'ho dir, hi ha un consens de base significatiu.

L'exposició que els faré a partir d'ara, intenta respondre a quatre grans plantejaments: Per què el pacte fiscal? Raons de per què? En què consisteix, segons la proposta que ha elaborat el Govern. Com s'ha d'orientar aquest projecte

de pacte fiscal, i també respondre, d'una forma o d'una altra, en el quan cal plantejar-ho, i en quins ritmes.

Anem, doncs, per què? Els donaré vuit o nou raons, com més ràpidament possible, per justificar per què d'aquesta proposta o d'aquest projecte de pacte fiscal.

La primera. Catalunya genera prou recursos per ella mateixa per poder viure molt millor del que viu en aquest moment. I això s'ha de deixar clar, Catalunya per ella sola és capaç de generar un grau de riquesa pròpia que ens permetria en els set milions i mig de catalans i de catalanes viure molt millor del que estem vivint, i això serà així amb pacte fiscal, o no serà així sense pacte fiscal.

Segona raó. El dèficit fiscal de Catalunya és insostenible, després fora d'aquí es donen opinions de tota mena, però nosaltres sabem que el dèficit fiscal de Catalunya és insostenible, com ho seria per a qualsevol territori que estigués en les nostres condicions. I prova d'això, és que territoris que estan en condicions millors, des d'aquest punt de vista, amb menys dèficit fiscal dintre dels seus propis estats, estan reivindicant també projectes, no dic similar en aquest, però aixequen el dit dient: «A nosaltres també...» –diuen ells– «...ens toca plantejar aquests temes econòmics, perquè tal com estan plantejats fora d'aquí no acaben de sortir bé.»

Doncs, si això val per territoris que estan en situació millor que no pas Catalunya, amb més raó encara val per a Catalunya. Els dèficits fiscals actuals són insostenibles i, a més a més, passa una altra cosa que tots coneixem, que es cronifiquen en el temps i es cronifiquen en les quanties, duren eternament, sembla que siguin per sempre, que sigui una cosa que ha de quedar aquí, que sigui estructural i, a més a més, per les mateixes quanties.

Si vostès agafen els estudis de balances fiscals d'aquests darrers vint anys aproximadament, o quinze anys, veuran que en percentatges sobre la nostra capacitat de produir riquesa estem on estàvem fa quinze o vint anys enrere. No ens hem mogut, que vol dir que nosaltres seguim aportant, amb proporció al mateix que aportaven fa vint o vint-i-cinc anys enrere, i vol dir que alguns estan rebent exactament el que rebien fa vint o vint-i-cinc anys enrere. I aquest és un motiu per plantejar el pacte fiscal, perquè això és insostenible!

I encara és més insostenible en les condicions actuals. Si ho era fa uns quants anys enrere, si ho era en plena bonança econòmica, o en plena aparença de

bonança econòmica, encara ho és més ara en aquesta situació de dificultats objectives molt importants.

Tercera raó. Catalunya sistemàticament quant aporta els seus recursos, o una part dels seus recursos a la resta de l'Estat, sistemàticament perd posicions en el *ranking* dels territoris per renda disponible, i la renda disponible al final és el que acaba tocant directament a les persones i a les famílies. I això passa també sistemàticament. Si Catalunya és el territori que aporta el segon o el tercer, des del punt de vista del seu esforç fiscal, una vegada distribuïdes les rendes dintre de l'Estat, no se sap exactament com, però ens arribem a situar no la segona o tercera posició, que és la que ens tocaria, si no haguéssim de perdre posicions amb renda disponible, sinó que anem a la vuitena o a la novena. I si a més a més es miren el que se'n diu el poder de paritat de compra, és a dir, les diferències entre el cost de la vida en un territori i en un altre, no anem al vuit o al nou, sinó que anem al tretze o el catorze, i anem al tretze o el catorze no sobre cent, sinó sobre quinze. És a dir, a la cua de tot.

Té algun sentit que un territori que és el segon o el tercer en aportar recursos al conjunt de l'Estat, després passi a ser el vuitè o el tretzè o catorzè sobre quinze quan s'han d'analitzar les rendes que queden disponibles, després d'aquest esforç fiscal? Això, senyores diputades i senyors diputats no té cap sentit. Però està passant, i vull recordar que està passant després d'un munt d'acords de finançament fets per governs de diferents signes i de diferents composicions i al llarg de més de dues dècades. Tampoc això s'ha mogut, també aquesta pèrdua de posició de Catalunya amb rendes disponibles, està durant des de fa moltíssims anys.

Quarta raó de per què? Depenen de l'Estat, con s'està veient aquestes darreres setmanes per atendre els nostres pagaments. No depenem només de l'Estat, òbviament també depenem, en part, de nosaltres, però en bona part depenen de l'Estat, i això està passant ara i ha passat gairebé sempre, perquè tots aquests models de finançament que s'han fet fins ara, amb tots els avenços relatius que vostès vulguin, que evidentment hi han sigut, mai han aconseguit que des de Catalunya fóssim amos de la nostra tresoreria, que vol dir responsables directes de com s'organitzen els pagaments durant el transcurs de l'any i els pagaments afecten tothom.

Un pressupost de la Generalitat de més de 30.000 milions d'euros, consolidat, vol dir que la seva capacitat d'arribar als diferents racons de país és molt gran i, a més a més, en coses molt essencials. I malgrat això, nosaltres no som amos de la nostra tresoreria de la manera que ho hauríem de ser, i, per tant, depenent molt ara i abans, o ara només aquests dies, ara i també abans, en bona part depenem de les transferències de l'Estat, i això ens causa perjudicis greus que amb la proposta de pacte fiscal, si es pogués aconseguir, quedarien definitivament resolts si Catalunya pogués encarar una etapa de major viabilitat econòmica, com joestic convençut que podria passar perfectament.

Cinquena raó. No té sentit, i ho dic no només per a Catalunya, però sobretot per nosaltres, perquè ens hi trobem, no té sentit que durant trenta anys s'hagi anat a una autonomia relativa gran des del punt de vista de la capacitat de despesa, què és el que tenim, i, en canvi, en paral·lel no s'hagi anat a una autonomia gran des del punt de vista dels ingressos. No té cap sentit! Perquè això no funciona a cap lloc que sigui mínimament avançat o que tingui una mentalitat mínimament adulta. No té cap sentit que l'Estat hagi descentralitzat competència i despesa, i alhora no s'hagi atrevit a descentralitzar l'ingrés. Potser és que molt pocs l'hi hem demanat, potser és que molt pocs li han demanat ser responsable dels ingressos, perquè ser responsables dels ingressos, que en bona part vol dir dels impostos, no és agradable, no és rendible des d'un punt de vista electoral, no permet construir això, construir allò, fer aquest programa, fer aquell altre programa. Es tracta d'aquesta faceta més dura que vol dir «cobrar impostos», i que vol dir «decidir sobre els impostos».

Però la realitat és aquesta, tenim molta més capacitat de despesa que no pas responsabilitat sobre l'ingrés, i això no pot ser, entre altres coses perquè no és modern, no és el que toca en els temps actuals. I és cert que altres territoris no ho demanen, però Catalunya sí, que ho demanarà, i ara ho demanarà amb tota, crec jo, la força i probablement, a més a més, amb totes les conseqüències, per una raó molt senzilla, perquè volem ser també responsables dels nostres ingressos, i no només de les nostres despeses.

Sisena raó. No podem confiar que una nova evolució del sistema actual resolgui els problemes de fons quan això no ha passat durant més de trenta anys. Coneixem tots plegats, o gairebé tots, perquè dels diferents representants en

aquest Parlament, si no tots, pràcticament tots els grups han format part del Govern en algun moment o en un altre, no tots, però gairebé tots. Tots, per tant, o gairebé tots, sabem que una simple evolució del model actual, com s'ha fet tantes vegades, no resoldrà els problemes de fons. Segurament ens permetrà fer algun avenç addicional, no ho nego, com sempre ha passat, però els problemes de fons que estem descrivint aquests no els resoldrem, i com que ho sabem, crec que això justifica plenament que anem a un plantejament nou, a un plantejament diferent, des d'un punt de vista conceptualment diferent, i amb conseqüències polítiques i econòmiques també diferents.

Setena raó. És una reflexió que els vull a nivell del conjunt de l'Estat. Portem tres dècades en el conjunt de l'Estat espanyol amb unes transferències de renda entre territoris de gran volum –d'aquí ve el dèficit fiscal català–, amb redistribucions de renda molt potents, més de trenta anys, i la pregunta que ens hem de fer és si això ha servit perquè hi hagués una certa homogeneïtat en el conjunt del territori espanyol des del punt de vista de les capacitats productives. Trenta anys han servit perquè Espanya s'equilibrés des d'un punt de vista de la capacitat dels diferents territoris de produir riquesa o no. I la resposta és que «no». La resposta és que aquest enorme esforç de transferències de renda no ha aconseguit que hi hagués, en el conjunt de l'Estat espanyol, un cert equilibri des del punt de vista d'aquestes capacitats productives. Aquesta és la realitat.

Vostès em diran: «Però hi ha hagut altres coses que sí que han ajudat.» I és cert, gràcies a aquest volum de transferències de renda, sí que és veritat que molts serveis públics, i alguns serveis essencials, s'han homogeneïtzat en el conjunt del territori de l'Estat. I això, segur que té una paret clarament positiva. Segurament fins al punt de l'exageració, perquè ha arribat un moment que territoris tan productius com Catalunya i amb tanta transferència de renda han tingut serveis públics menys potents i menys prestacions que no pas territoris que han sigut grans receptors de diners, per part d'altres territoris, com per exemple Catalunya.

Però des del punt de vista d'allò que també és important, que és la capacitat productiva de cadascú, des d'aquest punt de vista, els models de transferència de renda amb aquests volums tan grans, no han tingut èxit. I això crec que també el conjunt de l'Estat hi hauria de començar fer una certa reflexió.

Vuitena raó, de per què? Tantes vegades que s'ha proclamat que els nostres diferents models de finançament, a mesura que anaven avançant, s'havien d'anar apropant en el rendiment *per capita* que donaven els sistemes del concert econòmic. Quantes vegades ho hem sentits, això? Quantes vegades o hem escrit? Quantes vegades ho hem votat? Infinitat de vegades! Ho hem proclamat a tots els vents. Realitat d'avui: Després de més de trenta anys estem exactament igual que fa trenta anys enrere, des del punt de vista de la divergència, de la diferència entre el rendiment dels nostres sistemes de finançament i el rendiment del sis....

Fitxer 3

...sistemes de finançament tipus concert econòmic tal com es varen calcular concretament en el cas basc. Per tant, aquesta és la realitat: moltes proclames en aquest sentit, que les hem fet tots a més a més, d'una forma o d'una altra, però a l'hora de la veritat les diferències segueixen sent les que són en aquest moment.

I val a dir, perquè hi hagi una mica d'ordre de magnituds, que aquestes diferències a vegades en percentatge diuen poc, però tinguin en compte que a igualtat de competències, el País Basc en aquest moment disposa d'un 56 per cent més de recursos per càpita que la Generalitat de Catalunya per poder fer polítiques d'interès públic, 56 per cent més. Quan aquí hi ha un euro, allà hi ha 1,56. Facin un càlcul ràpid en funció de la població i veuran com nosaltres hauríem pogut resoldre els nostres problemes durant aquests darrers anys i sobretot ara amb un finançament com tantes vegades s'havia proclamat de rendiments similars al del concert basc, que evidentment estem molt lluny d'obtenir en aquest moment.

I la darrera raó, que no és una raó estrictament catalana, però també, també és una raó que d'una forma o d'una altra, doncs, pot, diguem-ne, afectar el conjunt de l'Estat: hi ha una evidència en aquest moment que és que no té sentit, crec jo, penalitzar territoris amb capacitat productiva, amb capacitat de creixement, amb capacitat d'innovació i amb capacitat d'internacionalització. És a dir, no té sentit penalitzar els territoris que tenen un model productiu que en aquest moment probablement és l'únic que serveix per sortir de la situació actual. I això des d'una òptica catalana, doncs, probablement ho tenim molt clar; des d'una òptica estatal està molt poc clar, perquè la pràctica ha sigut exactament el revés, fins i tot en els

moments en què Espanya està més necessitada d'aquells que poden tirar del carro, fins i tot en aquells moments, la sensació és de penalització des del punt de vista de la capacitat d'aquests territoris més productius, com concretament és el cas de Catalunya.

Mirin les estadístiques d'exportació recentment publicades del primer semestre de l'any 2012, Catalunya va exportar aproximadament per valor –parlo de memòria– de 25.000 milions d'euros en un sol semestre. Ens van darrere Madrid i Andalusia amb 10.000 milions. Dels 25-26-27.000 milions de Catalunya amb sis mesos als 10.000 de Madrid o els gairebé 10.000 d'Andalusia. A on està la capacitat de competir internacionalment en aquest moment? Està aquí. I els he citat els que ens vénen darrere, que són els segons i els tercers, perquè tots els altres queden per sota dels 10.000 milions d'euros. Si realment la capacitat de competir en el món està sobretot en aquest Estat a Catalunya, com es pot penalitzar un territori d'aquestes característiques com nosaltres sabem que s'està penalitzant, no només històricament, sinó també en aquest moment, quan precisament és dels pocs territoris que poden ajudar que el conjunt tiri endavant.

Però la realitat és la penalització, la realitat no és el canvi de xip, no és posar-nos a ajudar per veure com nosaltres tirem del carro conjunt, sinó que el resultat en aquest moment segueix sent la penalització.

Bé, són nou raons del perquè. Crec que totes elles agafades en el seu conjunt són prou potents i prou intel·ligibles com per entendre que aquest debat toca i toca molt, toca plenament, perquè la realitat i la nostra història és aquesta, explicada, si ho voleu, d'altres maneres, però bàsicament és aquesta. I davant d'aquesta realitat i d'aquesta cadència de les darreres tres dècades, crec que Catalunya avui més que mai té la necessitat de requerir i d'imaginar camins de sortida i solucions.

Vostès segur que es troben amb moltes circumstàncies en el dia a dia, a peu de carrer de molta gent que els pregunta, a mi em passa contínuament, i és lògic que a mi se m'adreci la gent en aquest sentit, la gent ens pregunta: «ens en sortirem?» Això és la pregunta recurrent de gent que vol una resposta positiva, òbviament, no? Ens en sortirem? Doncs, mirin, ens en sortirem molt millor amb el pacte fiscal, però molt millor. I això crec que en el país avui està prou assumit, prou entès com perquè el Parlament de Catalunya doni aquest pas endavant, que, hi insisteixo, és un pas que tindrà un calat gran, un calat històric des del punt de vista del propi

futur de Catalunya i des del punt de vista de la relació entre Catalunya i el conjunt de l'Estat espanyol.

Aquests darrers dies i aquestes darreres setmanes hi han hagut debats en el Parlament sobretot el tema dels ajustaments pressupostaris, etcètera. Vull recordar que només amb la meitat, només reconduint –només reconduint– la meitat del nostre dèficit fiscal, només amb això, Catalunya en aquest moment faria dèficit zero i encara sobrarien diners per no haver de fer els ajustos que estem fent. Amb la meitat del pacte fiscal, dèficit zero. Ho dic per tots aquells que s'alarmen sobre la situació de Catalunya. Catalunya és un país prou productiu i prou creatiu com perquè amb el seu propi esforç, sense el dèficit fiscal que estem arrossegant, amb una relació econòmica diferent amb la resta d'Espanya, amb un tracte diferent, en aquest moment que cauen per tot arreu féssim dèficit zero i sobressin diners per no haver de fer els ajustaments que estem fent en aquest moment. Per tant, no és un debat que no toca; és un debat que s'insereix plenament en el que són les necessitats de la Catalunya d'avui i fins i tot la política actual del dia a dia del nostre país.

Situats en el perquè, que són totes aquestes raons que jo els volia explicar, deixin-me fer una repassada molt ràpida del què, què és el que es proposa, això vostès ho saben perfectament, amb molt pocs minuts pot quedar explicat. De fet, són quatre o cinc coses.

El que es proposa com a model és, tal com dirà el text que es sotmetrà a votació, que la gestió en sentit ampli de tots els tributs suportats a Catalunya, de tots, ha de correspondre a l'Agència Tributària de Catalunya. És a dir, el que es proposa és que siguin les institucions catalanes, a través d'una agència tributària de Catalunya, que ja existeix, per cert, que sigui aquesta agència la que acabi gestionant el conjunt dels tributs, dels impostos que es suporten en el nostre país.

Es proposa també que aquesta agència tributària catalana disposi de plena capacitat i atribucions per organitzar-se ella mateixa, però també per col·laborar, com no pot ser d'altra manera, amb altres administracions tributàries. La de l'Estat, òbviament. Quan nosaltres diem una agència tributària catalana no volem dir una agència tributària tancada a Catalunya i aïllada a dintre de Catalunya, això no tindria cap sentit modern, entre altres coses, perquè, per exemple, per lluitar contra

el frau fiscal cal la col·laboració entre les agències tributàries. Per tant, col·laboració amb l'Agència Tributària de l'Estat en allò que toqui.

Col·laboració amb els organismes de recaptació d'impostos a nivell local i col·laboració amb les agències tributàries a nivell dels països europeus, perquè també el futur anirà cap a aquesta major integració i sobretot cap a aquesta major interacció entre les mateixes agències tributàries.

Per tant, una agència catalana no aïllada, sinó en col·laboració amb la resta d'agències tributàries de l'Estat i, òbviament, també de la Unió Europea, amb un parlament de Catalunya i un govern que tinguin capacitat per modificar els impostos a l'alça o a la baixa en funció de les diferents polítiques dels diferents governs o en funció dels cicles econòmics i socials. Capacitat, per tant, de les institucions catalanes de modificar impostos i de fer política fiscal, cosa que podem fer, però d'una manera molt feble en aquest moment.

Quart, un establiment..., l'establiment, perdó, d'una aportació catalana a l'Estat pel doble concepte dels serveis que ens presta l'Estat i la solidaritat respecte a altres territoris, però, això sí, una solidaritat que ha de poder ser revisada i acordada bilateralment amb l'Estat i destinada a més a més, aquesta solidaritat, a allò que han de ser els serveis essencials de l'estat del benestar.

I finalment, en aquest esquema del què, del que pretenem, pretenem també que una vegada aportada la solidaritat a la resta de territoris de l'Estat, quan això hagi estat fet, Catalunya no perdi posicions des del punt de vista de la renda disponible dels seus ciutadans i, per tant, que es respecti escrupolosament el que se'n diu tècnicament el principi d'ordinalitat.

Aquest és el què. I observin que en aquest què hi ha un canvi de concepte de cent vuitanta graus respecte al que s'ha estat fent durant aquests darrers trenta anys, perquè durant trenta anys qui recapta és l'Estat, qui transfereix els recursos és l'Estat, però, a més a més, l'Estat ens finança d'acord amb les nostres competències, les competències catalanes. I ara del que es tracta és que Catalunya pagui a l'Estat d'acord amb les competències que queden a l'Estat i amb l'aportació d'un fons solidaritat perquè aquells que necessiten els serveis essencials i per ells sols no se'ls poden pagar que tinguin una ajuda per poder tenir aquests mateixos serveis essencials. Aquest és el què i en aquest què vostès

entendran que hi ha, òbviament, un canvi d'òptica important, un canvi d'òptica i un canvi de model que tothom intueix que no serà gens fàcil d'introduir en el conjunt de l'Estat, això és evident.

Sempre he dit i ho repeteixo una vegada més que sóc plenament conscient de l'enorme dificultat que un pacte fiscal d'aquestes característiques progressi des d'un punt de vista polític, però aquestes dificultats no poden ser l'excusa perquè Catalunya no intenti donar resposta a un dels principals problemes que té en aquest moment sobre la taula. I estic convençut, i torno a un concepte anterior, que aquesta capacitat de resposta Catalunya la pot donar amb molta més força sobre els eixos d'aquest contingut si és capaç de presentar-se davant de les institucions de l'Estat com un poble bàsicament unit. Quan dic bàsicament unit no vol dir que tothom hagi d'estar d'acord al cent per cent en tot, però que en el que és l'essència, en el que és l'essència del model, en el que és l'essència d'hem d'anar a un model clarament diferent, no podem seguir estant dintre d'aquell règim comú que hem estat de les diferents autonomies durant més de trenta anys, que en això hi hagi un acord de base perquè es llegeixi bé quina és la posició catalana en el seu conjunt.

I vull recordar una vegada més que la societat catalana, quan se li pregunta, d'una manera molt important, d'un manera molt agrupada està absolutament a favor d'un plantejament com aquest que he intentat resumir en aquest Ple sobre el projecte de pacte fiscal.

Anem al com. En el com, crec que hi ha diferents òptiques a comentar. La primera, el que s'haurà de proposar és que es modifiqui la Llei orgànica de finançament de les comunitats autònomes, la famosa LOFCA. La LOFCA és la que ens ha ficat durant més de trenta anys en el pot comú de totes les autonomies, però la LOFCA també és la que ha separat altres territoris d'aquest pot comú. La LOFCA, no la Constitució, una llei orgànica que depèn de la Constitució i que la desenvolupa. No hi ha cap lloc de la Constitució espanyola, encara que alguns s'ho inventin, a on es digui que uns han de tenir un sistema de finançament i els altres un altre. No hi ha cap lloc que digui això. L'única cosa que diu la Constitució, que en aquest sentit és molt oberta, sobre els sistemes de finançament és que hi podrà haver una llei orgànica de finançament de les comunitats autònomes, que és finalment la que determina i fixa el model. Per tant, si la LOFCA, si aconseguim des d'una òptica

catalana que la LOFCA exclogui Catalunya del règim comú, això no és anticonstitucional com alguns ens volen fer creure. Això és perfectament constitucional. Per tant, la batalla política, la batalla política de Catalunya és sortir del règim comú. I en el moment en què ets fora del règim comú, per definició ja has de tenir un sistema bilateral, i aleshores es tracta de definir quin és aquest sistema bilateral. L'esbós o la columna vertebral o les parets mestres són les que acabo de descriure. Aquestes són les parets mestres que s'han de posar i que s'han de construir.

Però ha de quedar molt clar que aquí no estem fent una operació contra la Constitució, com alguns malintencionadament ens volen presentar, sinó que el que s'està fent simplement és, això sí, una batalla política de primer nivell perquè una llei orgànica espanyola ens excepcioni del règim comú.

Prova d'això, del que estic dient, és que vostès són plenament conscients que en aquests darrers trenta anys la mateixa llei orgànica de finançament de les comunitats autònomes ha emparat règims de finançament completament diferents. Jo recordo perfectament el que va passar l'any 96: es va fer un acord de finançament entre el Govern de Catalunya i el Govern espanyol de l'època que es va estendre a gairebé totes les autonomies, però en van quedar fora tres, Andalusia, Castella-la Manxa i Extremadura, que van dir que no volien el nou model. Quin model se'ls va aplicar alhora? El que estava vigent. Per tant, en aquell moment, l'any 96-97, hi havia el model del País Basc, el model de Navarra, el model de les Canàries, el model d'unes quantes autonomies que havien acceptat el nou model de finançament i el model anterior per a la resta. Cinc models diferents, tots emparats per la mateixa constitució i per la mateixa llei orgànica. On està el problema? El problema és que no se'ns vol fora, se'ns vol dintre del règim comú, se'ns vol dintre del pot comú. Aquest és el problema. No és un problema de legalitat, és un problema de voluntat política. I potser és un problema que Catalunya no ha sabut...

Fitxer 4

...plantejar les coses d'una manera que finalment inclinés la raó a favor nostra, això és el que ara clarament hem d'intentar. Això per altra banda que dic està

perfectament resumit, com vostès saben, en un estudi en profunditat d'un organisme de la Generalitat que és l'Institut d'Estudis Autonòmics, que ho avala fil per randa.

En aquesta línia del com, si aconseguim sortir del règim comú, d'aquest pot comú, aleshores vol dir que anem a un sistema de caràcter bilateral. Un sistema de caràcter bilateral no és un sistema de caràcter insolidari, també ho vull deixar clar, no té res a veure, hi pot haver un sistema de caràcter bilateral, de relació bilateral, i al mateix temps complir amb la norma de la pròpia solidaritat. I respecte al com, crec que en el com, més enllà de les modificacions legals, hi ha un com des del punt de vista de les actituds que hem de seguir a Catalunya. Abans els he dit, i ho repeteixo, que crec que en aquests darrers mesos s'ha treballat en profunditat per part del Govern i dels grups parlamentaris, s'ha intentat fer un esforç de consens, s'ha intentat fer un esforç de consens sense tocar les parets mestres d'un model que ha de ser nou, perquè si del que es tractés simplement és de fer evolucionar els sistemes actuals no cal fer tot aquest debat, aquest debat té sentit si anem a un model clarament nou. Doncs bé, s'ha intentat això, veurem com va la votació d'avui, però de tota manera deixin-me dir que a criteri meu, puc equivocar-me però a criteri meu crec que la feina que s'ha fet en aquestes darreres setmanes és una feina positiva, és una feina d'aproximació, on tothom ha fet plantejaments que no estaven molt allunyats de l'essència del que estic plantejant i això és bo perquè vol dir que el grau de consens social que hi ha sobre la matèria, pacte fiscal, s'està traslladant també a l'arc parlamentari i entre els grups polítics, i això crec que és bo, i ara jo, posats en el punt en què estem, crec que puc demanar com a president del país, els puc demanar que en les properes hores es faci el màxim esforç per intentar que Catalunya es presenti unida, o el màxim d'unida possible, sense tocar les parets mestres del model, que es presenti el màxim d'unida possible i amb el màxim consens possible per agafar la màxima força possible. No ens enganyem, segons com vagin les votacions d'avui la interpretació que es farà del que avui ha passat aquí serà una o serà una altra, i això depèn de tots nosaltres. És evident que ens hem de posar d'acord en una cosa, si anem simplement a intentar fer evolucionar una cosa que ja tenim o anem a fer un plantejament clarament nou. Si tots plegats ens posem a fer un plantejament clarament nou, que és el que en diem «la proposta de pacte fiscal», aleshores jo

els demano que, si aquest és el tema, jo els demano que no hi hagi escletxes, que no hi hagi fissures, que hi hagi els punts de vista de tothom, absolutament legítims, però que sobretot es doni una imatge potent del que Catalunya necessita en aquests moments. Jo he intentat descriure amb les meves paraules, són les meves, he intentat descriure el perquè de totes aquestes necessitats, el perquè d'un projecte de pacte fiscal. Segur que ara els diferents representants dels grups polítics ho explicaran de la seva manera, i cadascú ho ha d'explicar de la seva manera, però arribarà un moment en les properes hores que serà el moment de la veritat, i el moment de la veritat és el moment de les votacions. Allà queda clar quina serà la força del país per fer aquest plantejament. Allà quedarà clar amb quina capacitat de consens anem a una batalla dura, ho torno a dir, sabem que no és una batalla gens fàcil. Catalunya no s'havia plantejat en aquests darrers anys, més enllà de l'operació de l'Estatut del 2006, que en bona part va resultar fallida, no s'havia plantejat una operació política d'aquesta envergadura, però deixin-me dir que en aquest moment en la plantejament amb una situació mental –per dir-ho així– en el país diferent. No estem a l'any 2005 ni a l'any 2006, ha plogut molt, ha plogut molt i entre altres coses hi ha hagut una sentència del Tribunal Constitucional que va ser una sentència absolutament denigrant, absolutament denigrant pel que era a més a més una aspiració col·lectiva positiva de la societat catalana, d'una societat que durant molt anys i moltes dècades ha fet un esforç real, tangible, per intentar ajudar a què el conjunt de l'Estat Espanyol anés endavant i anés endavant d'una manera també positiva. Per tant, tot això ha passat en aquests darrers cinc, sis anys, i no es pot deixar de banda, tot això s'ha instal·lat en les ments i s'ha instal·lat a més a més segur en els sentiments i les emocions del poble de Catalunya, vol dir que l'òptica és diferent. Però la batalla política que ara plantejament és una batalla important, molt important, de gran calat –hi insisteixo– on necessitem a Catalunya tancar files, i no tancar files entorn d'un govern, que potser també, això ja es veurà, això cadascú ho decidirà, tancar files a favor d'un projecte, i el projecte surt d'aquí, no surt del Govern. El Govern el pot facilitar, el pot accelerar, el pot conduir, però el projecte surt d'aquí, el projecte surt del Parlament, que és la representació ordinària de la sobirania i del poble de Catalunya.

Finalment, el quan. En aquest quan ja els he dit al començament que és probable que hi hagi opinions molt diferents, però jo els donaré la meua, d'opinió. El quan és precisament ara, i no més tard d'ara, perquè estem en el moment crucial, estem en el moment probablement millor per fer un plantejament així. Alguns tenen la sensació que estem en el moment pitjor, perquè és clar, la sensació és, si només hi ha deutes i no hi ha diners a repartir, a què van els catalans ara a demanar més recursos? La sensació pot ser aquesta, no? I recordin que nosaltres, conscients de la realitat, torno a dir, al que anem és a un canvi d'estatus, de model de finançament. Hi ha coses que no valen diners, que Catalunya canviï d'estatus en el model de finançament no costa ni un euro, d'entrada, d'entrada no costa ni un euro perquè és un canvi d'estatus polític i jurídic i les modificacions de les lleis no costen diners d'entrada, segons com es faci. I a partir d'aquí s'estableixen calendaris, s'estableixen calendaris per obtenir els recursos en el futur, quan els recursos es vagin produint, òbviament, però d'entrada el que es demana és el futur, que és el que no hem demanat mai. Sempre hem estat pendents més del rendiment d'aquell moment perquè teníem les necessitats i les urgències del moment, sempre, i era lògic, perquè les necessitats i urgències eren molt grans, però no eren més grans que ara. Si en algun moment de la nostra història col·lectiva les necessitats i les urgències són molt grans és precisament ara, com es pot comprovar. Doncs bé, ara que estem més necessitats que mai de les necessitats i de les urgències, i d'atendre els pagaments fins i tot, com tothom pràcticament, doncs ara precisament és quan nosaltres hem de tenir la vista llarga, hem de tenir l'horitzó clar de fer un plantejament que vagi més enllà de les necessitats del dia a dia, que són duríssimes, però més enllà d'aquestes necessitats. I quan dic ara, precisament ara, ho dic perquè a més a més, com els he comentat abans, crec que en aquest moment el poble català ha agafat plena consciència del que es juga en aquest tema del pacte fiscal, ha obert els ulls i segurament, seguint una expressió ben col·loquial, si avui preguntéssim, si avui ens preguntéssim si això toca ara o no toca, hauríem de dir que ara o mai. I per tant, ara, perquè el mai no ens el podem permetre. Tenim la millor conjuntura, encara que sembli que no, per presentar aquest projecte i per tirar-lo endavant. I a més a més ens vindrà una circumstància que ja s'està veient, que és que l'Estat, el conjunt de l'Estat necessitarà en els propers mesos i en els propers anys comptar amb les màquines de tren capaces d'arrossegar el conjunt, i si això és així, si l'Estat necessita les màquines de tren

que siguin capaces de tirar del conjunt, d'arrossegar del conjunt, aleshores també nosaltres hem de recordar que qui demana, qui demana esforços als demés ha d'estar també disposat a donar. I el que nosaltres estem reclamant no és una donació sinó que és un tracte just perquè Catalunya, entre altres coses, pugui complir també aquesta funció de màquina d'arrossegament.

Deixin-me acabar dient que si ens atenem a l'actualitat, no només d'avui sinó a la d'aquestes darreres setmanes, i molt probablement la de les properes setmanes, veurem que certament Espanya està sota la mirada del món, i aquesta és una mirada en aquests moments de desconfiança, no ho podem negar. Espanya està sota la mirada del món, l'Estat en el seu conjunt, i la mirada aquesta no és una mirada amable, no és una mirada de complicitat la que se'ns fa sinó que és una mirada clarament de desconfiança. Nosaltres en aquest context –parlo com Catalunya– crec que tenim una oportunitat de fer-nos valer com a país, com a societat i com economia, les tres coses. Tenim una oportunitat de fer-nos valer. Estem dintre d'un conjunt certament que està sota aquesta mirada de desconfiança, estem en aquest conjunt, però nosaltres hem de trobar la manera a Catalunya de subratllar el nostre perfil propi. Aquest país que és capaç de valer-se per ell mateix i que és capaç de contribuir a què els altres vagin millor, les dues coses, i això també és un repte en aquest moment, no? Tenim, com els deia, enormes dificultats, només cal llegir el que avui s'interpreta de determinats comentaris, no?

Però més enllà d'aquestes dificultats nosaltres tenim una fortalesa molt important, i avui ho demostrarem, que és que tenim projecte. Avui aquest Parlament està sotmès també d'una manera o d'una altra en aquesta prova, i la prova és si el país té projecte, projecte que no acaba amb un tema del pacte fiscal, òbviament, el projecte pot anar més enllà i segurament ha d'anar més enllà, però que en aquest moment es visualitza en un gran tema de país com és el pacte fiscal. Si Catalunya té projecte i avui aquest Parlament ho demostra, també ens hem de preguntar si el conjunt de l'Estat espanyol té projecte en aquest moment, perquè molt sovint, deixin-me fer aquesta petita expansió per acabar, molt sovint se'ns pregunten moltes coses des de Madrid, contínuament se'ns interpel·la, se'ns pregunta, però potser també ha arribat un moment en què nosaltres tenim dret a preguntar. Portem més de trenta anys donant respostes, i sempre que s'ha apel·lat a la nostra

contribució, poc o molt s'ha tingut. Sempre se'ns ha preguntat on volíem anar, sempre se'ns ha preguntat fins a on pensàvem arribar, i nosaltres hem ajudat, hem contribuït, hem treballat, però no els hem fet gaires preguntes, potser perquè hem estat més per la feina que no pas per *incordiar*, però potser arriba un moment en què Catalunya també té dret a fer les seves preguntes, i una pregunta clau és si l'Estat té un projecte propi de cara a aquests propers temps que permeti també que Catalunya se senti respectada i tractada amb justícia en aquest conjunt o no. I en aquest moment és obvi que dóna tota la sensació que l'Estat no té projecte en aquest sentit que els estic dient.

I l'altra pregunta que ens hauríem de fer és si la zona euro i la Unió Europea en el seu conjunt té projecte, i també la sensació que dóna –permetin-me que els digui– és que no el té massa clar, perquè si la zona euro i la Unió Europea tingués projecte real probablement el que està passant en aquestes setmanes i el que passarà les properes setmanes no estaria passant. Però més enllà de la Unió Europea i de l'Estat crec que és important que en aquest moment Catalunya demostrï que ella sí té projecte, segur que això serà objecte també de les properes intervencions.

Crec que en aquest sentit les properes setmanes i mesos seran absolutament decisius, es veurà si el projecte europeu té més passat que futur o a l'inrevés, i també es veurà si Espanya és un país que només genera problemes o és capaç també d'aportar solucions. La proposta de pacte fiscal s'insereix bàsicament en aquesta línia, i també serà una manera diguem-ne d'interpel·lar al conjunt de l'Estat si és capaç de trobar solucions que òbviament dependran d'una negociació que s'haurà d'encetar a partir del moment en què aquest Parlament aprovi avui, com jo espero, la proposta de pacte fiscal. Vostès saben que des del punt de vista de com volem fer les coses, quan jo reclamo avui el màxim consens també l'ofereixo a partir de la votació d'avui. El consens no és per votar una proposta, és per votar una proposta, per fer una negociació i perquè tots plegats, els que hi siguem, diguem que sí al fruit d'aquesta negociació o diguem que no, i per tant no és una manera tàctica d'enfocar les coses. Tenim experiències tots plegats del passat recent en què les coses es van fer d'una manera que...

fitxer 5

segurament no va ser aquella que una bona part del nostre país esperava. Ara les podem fer diferents. I jo, com a president de la Generalitat, els ofereixo fer-les diferents. I fer-les diferents vol dir: avui, el màxim consens; demà, tots plegats, amb el Govern, òbviament, complint la seva funció, no?, però tots plegats plantejant aquest tema a les institucions de l'Estat, i demà-passat, valorant el fruit d'aquestes negociacions i d'aquestes converses. I junts, els que hi siguem, dir que sí, que tirem endavant, fruit de la negociació, o dir que no, perquè s'alteren les parets mestres i que ens convé deixar clar que el projecte no es toca. Crec que aquest és el plantejament que en aquest moment té sentit fer, i això, senyores diputats i senyors diputats, depèn en aquest moment de nosaltres i només de nosaltres.

Espero, per tant, que del resultat del debat d'avui se'n treguin no només unes conclusions, sinó un projecte clar, que faci que Catalunya deixi clar a tot arreu, a dintre del país i també a fora, quin és el seu camí en aquests propers mesos, i quina és l'actitud amb la qual encara aquest camí.

Moltíssimes gràcies.

(Aplaudiments.)